

אבל מותר דינר ממטלטלי לא, והיות ואין כאן דינר מקרקעי, לא יטלו בני הראשונה כתובת אמן מדין "כתובת בנין דכרין", אלא בני השניה בלבד נוטלים את כתובת אמן.

ומר — רבי שמעון — סבר: אפילו דינר מטלטלי חשוב "מותר דינר", והיות ויש כאן דינר מטלטלי, אלו נוטלין כתובת אמן ואלו נוטלין כתובת אמן.⁽²⁾

ופרכינן: ומי מצית אמרת הכי, שלדעת רבי שמעון די ב"מותר דינר" ממטלטלים! ?

והתנן בהדיא במשנה הבאה לא כן:

דתנן: רבי שמעון אומר: אפילו יש שם נכסים שאין להם אחריות [מטלטלים] אין כלום להיחשב "מותר דינר", עד שיהא שם נכסים שיש להן אחריות יתר על שתי הכתובות — דינר.⁽³⁾

אלא הכא במאי עסקינן כגון שהיה שם מותר דינר שהיה משועבד לבעל חוב,

ואחת במותו, אין להם "כתובת בנין דכרין", ולכן אף אם יש שם מותר דינר לא יטלו בני הראשונה כנגד כתובת אמן.⁽¹⁶⁾

דוחה הגמרא: לא כאשר פירשת את מחלוקת תנא קמא ורבי שמעון, דפליגי בדין "אחת בחייו ואחת במותו" וכפלוגתת בן ננס ורבי עקיבא!

אלא דכולי עלמא — תנא קמא ורבי שמעון — סברי, שאחת בחייו ואחת במותו יש להן "כתובת בנין דכרין" כשיש שם מותר דינר מעבר לשתי הכתובות.

והכא במאי עסקינן כגון שהיה שם מותר דינר ממטלטלין ולא מקרקעות, ובדינר מקרקעי קמיפלגי, כלומר: מחלוקתם היא אם צריך שיהא אותו מותר דינר ממקרקעי דוקא או לא.⁽¹⁾

מר — תנא קמא — סבר: מותר דינר ממקרקעי — אין, אכן ל"מותר דינר" ייחשב כיון שהוא מעין "כתובת בנין דכרין" הנגבית רק מן הקרקע.

מותר, והיה לגמרא לומר "בדינר מטלטלי קמיפלגי", וכעין לשון הגמרא בהמשך "בדינר משעבדי קמיפלגי", וראה מה שכתב שם.

2. כתבו התוספות, שהיתה יכולה הגמרא להקשות: אם כן היה לו לרבי שמעון לומר "כיון שיש שם מותר דינר", ולא "אם יש שם מותר דינר", וכעין שהקשתה הגמרא בהמשך, אלא שהגמרא מקשה קושיא יותר טובה.

3. כתב הריטב"א: פירוש, והא לישנא משמע דרבי שמעון בעי דינר מקרקעי ולא תנא קמא, וסתמא, מתניתא לא פליגי אמתניתין.

כתובה נעשית מותר לחברתה, ואילו לדעת תנא קמא ורבי שמעון כתובה אינה נעשית מותר לחברתה, שיטה מקובצת.

16. בשיטה מקובצת הביא בשם תלמיד הרשב"א שכתב, שלא הקפידה כאן הגמרא לפרש תחילה את דברי תנא קמא ונכרך שעשתה הגמרא בכל האוקימתות; וראה מה שכתב בזה בעל ה"שיטה מקובצת".

1. בעל ה"שיטה מקובצת" נתקשה בלשון הגמרא "בדינר מקרקעי קמיפלגי" דלשון זה משמע שנחלקו אם דינר מקרקעי הוה מותר או לא, ואינו כן אלא שנחלקו אם דינר מטלטלי הוה